

ne da bi se istočasno umaknile italijanske čete izpred demarkacijske črte, dalje, da se morajo odstraniti vsi orožniki — nedomačini in končno, da se odpravijo sekvestri nad nemškimi veleposestvi in vsled iz izvedbe teh sklepov nujno izvirajočih posledic je podala ljubljanska deželna vlada demisijo. Vesničeva vlada v Beogradu kaže v koroških vprašanjih veliko premalo odločnosti proti nasiljem plebiscitne komisije, ki ugotdi vsaki želji Avstrijcev in Lahov.

Italijansko vabilo za pogajanja. Beograd, 21. septembra. Minister za zunanje posle dr. Trumbić je prejel sinoči brzojavno vabilo italijanskega ministrskega predsednika Gilloteja, naj nadaljuje svoja v Pallanzi začeta pogajanja z grofom Sforzo glede Jadrana. Italijanska vlada prepušča dr. Trumbiću, da določi kraj in čas pogajanj. Takoj po prejemu brzojavke se je sestal ministrski odsek za zunanje zadeve k posvetovanju o jadranskem vprašanju. Do sklepov ni prišlo, zato se seja danes nadaljuje. — LDU Zagreb, 21. septembra. „Riječ“ poroča iz Beograda, da bo minister za zunanje stvari v kratkem odpotoval na sestanek z italijanskimi delegati. Nikola Pašić ne bo odpotoval k tem pogajanjem, ker želi sodelovati v volilnem boju radikalne stranke.

Trumbić o zunanjem položaju. V seji Nar. predstavništva 17. t. m. je minister za zunanje zadeve dr. Trumbić obširno govoril o poteku pogajanj v Parizu, posebno o težkočah pri pogodbi z Avstrijo. Glede jadranskega vprašanja so vsled italijanske trme doslej bila vsa pogajanja brezuspešna. V kratkem se bodo nadaljevala med nami in Lah in je upati na ugoden izid. Od pustolovca d'Annunzia proglašene kvarnerske države naša vlada ne prizna in je na pristojna mesta sporočila svoj protest.

Prestolonaslednik odpotoval v Sarajevo. Dne 18. t. m. zjutraj je odpotoval regent Aleksander v spremstvu dr. Vesniča, dr. Kukovca, Jovanovića, Pribičevića itd. v Sarajevo.

Demisije ljubljanske deželne vlade ministrski svet, ki je v seji 17. t. m. o njej razpravljaj, ni sprejel, pač pa je glede plebiscita ukrenil potrebne korake.

Kmetijski nemiri na Hrvatskem so popolnoma prenehali. Ljudstvo se je vrnilo na delo. Nova dejstva potrjujejo, da so nemire vpriporili madžarski in frankovski agenti.

Nov albanski vpad v naše ozemlje z velikimi množicami in z vso tehnično pripravo se je izvršil te dni. Naše čete so odbile napade in obdržale postojanke, zajele veliko Arnautov in ponovno dognale, da so vpad organizirali Italijani.

D'Annunzio namerava na podlagi novega statuta svoje „države“ iz Reke izgnati krog 700 Jugoslovanov.

Mala ententa in Poljska. Iz Varšave poročajo, da se prično pogajanja s Poljsko radi pristopa k mali ententi.

V Švici je zvezni svet sklenil, da se odpravi aktivna švicarska vojska.

Sestanek diplomatov v Rimu. Poročajo, da pride 28. t. m. v Rim rumunski zunanji minister Take Jonescu. Pričakujejo tudi prihod češkoslovaškega zunanjega ministra dr. Beneša.

Konferenca o ustavnih vprašanjih. Z razpisanimi volitvami za konstituanto je stopilo v ospredje vprašanje, kako naj se uredi naša bodoča država. Treba je, da o tem že sedaj razmišljamo in pridemo na čisto že sedaj med volitvami. V ta namen so se na povabilo poverjenika za pravosodje, dr. G. Žerjave, zbrali v nedeljo 19. septembra v Ljubljani zastopniki pravniskih, učiteljskih in zdravniških krogov, da obravnavajo ustavno vprašanje. Obširno sta poročala o tem dr. Štefan Sagadin, naš ožji rojak, ki deluje kot načelnik v ministerstvu za izenačenje zakonov, in okrajni glavar dr. Steska, ki je istotako naš zastopnik pri osrednji vladi v Beogradu. Prvi poročevalec je temeljito očrtal ustavne načrte, ktere so izdelovali za našo državo, in končno govoril o dekoncentraciji državne uprave. Drugi poročevalec pa je poročal o nalogah moderne državne uprave in o pokrajinski

samoupravi. Država naj bi se enotno in edinstveno uredila. Razdelila bi se naj v posamezne pokrajine z močno samoupravo za njihove potrebe. Pokrajine pa bi naj tvorile močno enotno državo. Razvila se je temeljita debata o obeh poročilih. Naši najboljši poznavatelji in strokovnjaki so se oglasili s svojimi mnenji in nasveti. Tudi naš okrajni glavar dr. Pirkmaier se je oglasil in pripomnil, naj se prične upravna zgradba naše države od spodaj navzgor, naj se začne z občino, katere upravo je treba reorganizirati. Po obširni razpravi so končno naprosili okrajnega glavarja dr. Stesko, naj izdela načrt pokrajinske samouprave.

Zadnji ljudožrci. Profesor Volz iz Lipskega je pred kratkim poročal o svojem potovanju po holandskem otoku Sumatri. V tamšnjih pragozdovih živi pleme Batak, ki speče in poje svoje poginule sovražnike. Tatovi in zakonolomci pridejo pred selskega poglavarja. Ta odloči njihovo usodo največkrat tako, da jih speko in pojedjo. Meso se peče v velikih kosih na žerjavici, najbolj diše obrazi in notranjost rok.

Koliko rabijo naše pivovarne ječmena? V naši državi je samo 12 pivovaren, ki morejo proizvajati na leto 700.000 hl piva. Za to potrebujejo 1500 vagonov ječmena.

Prijava vojnih posojil. Opozarjamo vse one, ki imajo vojna posojila, da jih prijavijo do 30. septembra pri davkarji.

Hrvatje in Srbi za slovensko Koroško. Ko se je minule dni v Narodnem predstavništvu razpravljala mirovna pogodba z Avstrijo, so se razni narodni zastopniki hrvaški in srbski toplo zavzeli za naše Koroško. Črnogorski poslanec Radović izjavlja odkrito, da določitev mej v mirovni pogodbi proti bratom Slovincem ni pravična; zavezniki so varovali Avstrijo, teritorijalno in finančno. Poslanec Zrmanja (demokrat) je izjavil: „Glede Celovca opozarjam parlament na kritične trenutke, ki jih naš narod tam preživlja. To vprašanje ni samo slovensko, temveč vsega našega naroda: to je vprašanje tako Srbov, kakor Hrvatov in Slovencev.“ Poslanec Kurtović pravi, da so se Muslimani neprestano borili proti Avstriji in bodo z enakopravnimi brati Srbi, Hrvati in Slovenci vedno delali v skladu za dobrobit države.

XXXI. velika skupščina Družbe Sv. Cirila in Metoda v Ljubljani se je vršila v nedeljo 19. septembra. Ustanovila se je Družba l. 1885, da omejuje našo raznoroditev po šolah. Po ustanovitvi lastne države smo mislili, da nam ne bo treba več take družbe. Ali motili smo se. Družba je potrebna slej ko prej. V teh časih ima vršiti težavno službo na zasedenem ozemlju in na Koroškem. Slovenci so od nekaj z veseljem podpirali našo Družbo. V zadnjih letih pa so izdatki vsled obče draginje silno narasli, med tem ko se dohodki niso zvišali v isti meri. Dolžnost vsakega zavednega Slovenca je, da družbo dalje podpira v višji meri in pripomore tako, da Družba še nadalje izvršuje težavno nalogo za pravice slovenskega naroda v onih krajih, v katerih mu jih naši nasprotniki siloma odrekajo.

Razno.

Novi 100-dinarški bankovci, na katerih je relacija 100 dinarjev = 400 kron tiskana namesto v rdeči, v zeleni barvi, so dospeli iz Pariza.

Ponoven napad v naše ozemlje so poskusili Madžari 12. t. m. pri Senarcu. V spopadu z našim vojaštvom je ostalo več Madžarov mrtvih, ostali so pa odnesli pete.

Carinsko vprašanje v finančnem odboru. Finančni odbor je 15. t. m. nadaljeval razpravo o carini. Sklenil je, da se ima carina plačevati odslej v papirju in v naši valuti in ne več v zlatu in tuji valuti. Finančni minister je pozvan, da to brez odloga odredi. Glede carinskih postavk in njih spremembe bo odločal posebni iz Narodnega predstavništva izvoljeni petčlanski odsek. Tudi glede raz-

merja carinskega uradništva so se storili važni sklepi.

Z vinsko trgatvo so v velikem delu Slov. Gorici pričeli že sredi tega meseca, torej ne navadno zgodaj. Vinogradnike je k temu prisililo dejstvo, da se je grozdje, po raznih boleznih oškodovano, vsled skrajno slabega vremena začetkom tega meseca začelo zelo kvartiti in bi kvantiteta pridelka s čakanjem zelo občutno trpela. Pri zgodnjem trganju trpi pač kvaliteta. Vendar ima mošt povprečno 16—18 stopinj sladkorja, in pričakujejo oni, ki so podbirali in bodo z glavno trgatvo počakali vsaj do konca t. m., celo 20—22 stopinj sladkorja, torej toliko, kakor je imel letnik 1917.

Ločitev cerkve od države v Čehoslovaški. Papež je privolil v ločitev cerkve od države na Češkoslovaškem, vendar z željo, naj se o tem ne razpravlja v parlamentu.

Lakota na Kitajskem je tolika, da grozi 20 milijonom prebivalstva smrt. Kar cele rodbine izvršujejo samomore vsled lakote, starši pa prodajajo svoje otroke za živila.

Grozen potres je bil dne 7. septembra v Srednji in Gornji Italiji. Nekateri kraji, kakor Vivizona, Aulla, Masa i. dr. so popolnoma porušeni. Mrtvih je čez 500 ljudi.

Izvoz brez zagotovitve valute dovoli v kratkem naša vlada glede vina, mineralne vode, sira, karbida in opeke.

Več vrelcev petroleja so našli v Srbiji pri Lazarevcu in pri Medoševcu.

Izvoz vina iz Dalmacije, t. j. iz krajev, ki jih imajo Italijani zasedene, je dovoljen v Jugoslavijo brez posebne carine.

Cene italijanskemu volnenemu blagu padajo in bodo padle še bolj do zime, ker ga imajo ogromna skladišča.

Tobak na Turškem je letos prav dobro uspel, toda vojni dogodki ovirajo izvoz.

Sladkor iz Brazilije. Braziljski trgovci so dobili dovoljenje, da izvozijo v Evropo 700.000 vreč sladkorja. Bo-li se naša vlada pobrigala, da dobimo tudi k nam del tega blaga?

Riž v Gradcu velja 54 K za kg, torej bi ne smel veljati pri nas nad 20 K, ker ga oboji trgovci dobivajo iz Italije.

Izvoz vina ima pri nas še vedno razne ovire. Ogrska vlada je dovolila prost izvoz vinskega mošta od 5. septembra do 31. oktobra. Vsled tega se bo izvozilo posebno na Čehoslovaško toliko ogrskega vina, da naš izvoz sploh ne bo prišel v poštev.

Trgovinska pogodba med Jugoslavijo in Avstrijo je končno le odobrena. Nemci dobe od nas večje množine žita in surovin, nam pa morajo za to dobavljati industrijske predmete ter nam posoditi več sto lokomotiv.

Madžarov v Jugoslaviji je kakih 100.000. Največ jih je v Vojvodini, nekoliko pa tudi na Prekmurskem.

Mirovno stanje armad je določila mirovna konferenca tako, da bo imela Nemčija 100.000, Avstrija pa 30.000, Bolgarija 25.000, Turčija 50.000, Češkoslovaška 205.000, Jugoslavija 170.000, Poljska 540.000, Francija 700.000, Anglija 600.000, Italija 190.000, Amerika 297.000 in Japonska 300.000 mož. Torej armad dovolj za novo vojsko!

Za potovanje v Ameriko je treba imeti prekomejni potni list s sliko in pečatom pristojne občine z odobrenjem za potovanje. Na potnem listu morajo biti izkazani žena, moški otroci do 16. leta, ženski otroci pa do 21. leta. Starejši otroci morajo iti osebno na ameriški konzulat po vidiranje posebnih potnih listov. Vsak lastnik potnega lista mora imeti policijsko izpričevalo o svojem vedenju. Moške osebe morajo imeti vrhutega tudi potrdilo, da so zadostile vojaški dolžnosti. Kdor pride po vidiranje na konzulat, mora prinesiti s seboj še eno sliko, ki ostane v arhivu konzulata. Za vsak potni list je treba plačati takso dveh dolarjev, ki se sprejme tudi v dinarjih po dnevnem kurzu.

Tovarna za ponarejenje bankovcev. V Schweglovi vili na Bledu, katero so imeli v najemu neki Hrvatje, so odkrili popolno tovarno za ponarejanje bankovcev. Našli so vzorno tiskarno za najumetnejša tiskarska dela. Pre-

cizne stroje je gnal električni motor. Izdelovali so se 20 dinarski bankovci pa tudi kronski tisočaki avstro-ogrske banke.

Sodni nadsvetnik dr. Kronvogel, ki je služboval doslej v Št. Lenartu v Slov. goricah, je premeščen v Maribor.

Razsvetljava železniških voz s petrolejskimi svetilkami bo do jeseni splošno vpeljana.

Na smrt obsojeni štajerski nemškutar. Celje, 21. septembra. (Izvirno poročilo.) Včeraj se je pričela pred celjsko poroto razprava proti Walterju Derganzu, ki je umoril in oropal 4. junija t. l. v Petrovčah pri Celju srbskega trgovca Vasilija Jovanoviča iz Leskovca v Srbiji. Obenem z njim se je zagovarjal tudi Jože Podergajs radi goljufije, katero je izvršil skupno z Derganzem in sicer sta ogoljufala ravno istega trgovca, katerega je pozneje Derganz umoril. Walter Derganz je, kakor znano, trgovca Jovanoviča ustrelil in ga oropal za 70.000 K. Obtoženec rop priznava, ne priznava pa, da ga je hotel usmrtiti. Obtoženec je bil cel čas razprave zelo razburjen in se je vedel zelo predrzno. Porotniki so vprašanje krivde potrdili, nakar je sodni dvor obsodil Derganza na smrt na vešalah. Derganz je kazni sprejel in v zelo predrznem tonu izjavil, da ne mara nikake milosti. Krivdo Podergajsa radi goljufije so porotniki zanikali, nakar je bil Podergajs oproščen. Razprava je končala danes ob pol 11. uri.

Župnikov testament. Leta 1918 je umrl pri Sv. Antonu v Slov. Goricah župnik Vraz in zapustil zelo zanimiv testament. Večino premoženja je zapustil seve cerkvi, nekaj pa za štipendije mariborskega dijaškega semenišča. Sorodnikom ni nič zapustil, ampak jim v testamentu svetuje, naj dajo svoje otroke študirat, ker lahko potem dobijo njegovo štipendijo, ker če bi jim baje zapustil kako premoženje, bi itak vse dohtorji dobili. Duhovnikom, ki se udeležijo njegovega pogreba, zapušča zato vsakemu 10 K, učitelstvu pa po 2 K (prizadeto učitelstvo je to velikodušno volilo s hvaležnostjo odklonilo.) Skozinsko originalen testament je gospod župnik končal s konstatacijo: *feminam nullam „cognovi“ in toto vitae spatio* (nobene ženske nisem „spoznal“ na tem svetu.)

Išče se konjski hlapec in boljša služkinja, katera je tudi zmožna kuhati. Ponudba na C. TOMC, pri trgovcu H. Berdajs, Maribor, Trg svobode.

Viničarji in hlapci

se sprejmejo pri grofu Herbersteinu. Vpraša se pri ravnateljstvu v Ptuj.

Garnitura. Obstoječa iz zofe, 6 stolov z rudečim v olnenim blagom prevlečena, z mizo preprogo in ogledalom vred se proda. Tudi temna skoraj nova vrhnja suknja za gospode se odda. Vpraša se v Ptuj, Dovožna cesta štev. 1, (Čehova hiša.)

Potnike,

spretno v akviziciji in organizaciji, sprejme pod ugodnimi pogoji „Banka.“ Ponudbe na administracijo tega lista pod „Banka.“

Stavbinska družba Treo & drugi
se priporoča.

POZOR! Proda se dobro ohranjen železni štedilnik 120 cm dolg, 80 cm širok, z štirimi zgornjimi luknjami, prostor za peči in sušiti drva in vodni kotel, pripraven za gostilničarje. Kje, pove upravništvo „Ptujkega lista.“

Posestvo

malo, obstoječo iz zidane hiše, 3 oralov njive in travnika se takoj proda. Naslov pove uprava lista.

Če želite dobro in poceni
BLAGO ZA obleke, sukno, platno, perilo, nogavice, obiščite trgovino v PTUJU. Vseh svetnikov ul. 3 (blizu gost. Maharič) Za obilen obisk se priporoča Rudolf Ribič, trgovec.

Iščem za svojo 17 letno hčerko stan in hrano pri boljši obitelji. Vprašati se prosi pri gospej Ceciliji Sedlaček, Ptuj, Kremplova ulica.

STENOGRAFINJA

za nemščino in slovenščino

se pod ugodnimi pogoji takoj sprejme. Obširne ponudbe s prepisi spricheval in z navedbe zahtevkov piae je vpslati na

Prvo Jugoslovansko tovarna za usnje
in čevlje d. d. na Bregu pri Ptuj.

Vzgojiteljica
k osemletnemu fantku in šestletni deklici sprejme Franc Lenart v Ptuj.

Dobre GOSLI
na prodaj. Naslov pove uprava lista.

Vinske sode
po 60 vin. liter proda Franc Lenart, Ptuj.

Kot opravični sluga
se sprejme mlad fant z dežele v starosti od 17—20 let pri tvrdki Machalka in Korže, Ptuj.

ODVETNIŠKA PISARNA

DR. KARL KODERMAN-A

V MARIBORU

SE JE PRESELILA V ALEKSANDROVO CESTO ŠT. 12 (OB VOGALU SODNE ULICE.)

Bencin,
petrolej,
gonilno olje,

strojno olje,
cilindrovo olje,
tovot mast,

kolomaz,
vazelin,
olje in mast za usnjarije

DOBAVLJA PROMPTNO

„MINERALNA RAFINERIJA“ Dravograd.

Dopisi na centralo v Mariboru.

Brzjavi: Rafinerija.
Telefon štev. 80.

Podružnica Ljubljanske kreditne banke v Ptuj.

Delniška glavnica in rezerve okroglo 95.000.000.—

CENTRALA V LJUBLJANI.

PODRUŽNICE v Splitu, Celovcu, Sarajevu, Gorici, Celju, Mariboru in v Borovljah.

Obrestuje vloge na knjižice in na tekoči račun s 3½% brez odpovedi, proti 3 mesečni odpovedi s 3¾% čistih.

◊ Daje trgovske in aprovizacijske kredite.

◊ ∴ Izvršuje vse bančne transakcije. ∴